

KLEŠČMAN

74. PEHP

JOINT STAR 2023
ADRIATIC STRIKE 2023
NAJBOLJŠI VOJAK LETA 2022

PODPOLKOVNIK
GORAZD SAGADIN

POVELJNIK 74. PEHP

Poletje se je končalo in jesen prinaša svež veter ter nov zagon. 74. pehotni polk ima privilegij izdajanja svojega glasila in pred vami je jubilejna deseta izdaja ter moja prva v vlogi urednika. Z uredništvom glasila se srečujem prvič, vendar bi ob tej priložnosti želel poudariti, da bo glasilo še naprej namenjeno predvsem nam, kleščmanom, kot del informiranja pripadnikov polka o preteklem in prihodnjem delu, o uspehih in neuspehih, prav tako pa je namenjen povezovanju poveljnika s pripadniki. Ob vseh dodeljenih nalogah smo pripadniki le redko več časa skupaj na matični lokaciji, zato se mi zdi izdaja glasila še toliko pomembnejša. Vsakega pripadnika obvesti o dogajanju, in sicer ne glede na to, kje v tistem trenutku je, najsibo v Sloveniji, tujini, na misiji ali šolanju in konec koncev tudi na dopustu.

Del jubilejne desete številke smo namenili predstavitvi pomembnejšega kadra, vendar tokrat to ni poveljnik čete ali četni podčastnik, temveč si je to prislužil najboljši vojak Slovenske vojske leta 2022, desetnik Rok Ernecl. Desetnik s svojim delom dokazuje, da je v Slovenski vojski mogoče doseči veliko več, kot si nekateri predstavljajo, pri čemer pa je pomembno, da se lastni cilji in vrednote prekrivajo s cilji in vrednotami enote. Še enkrat iskrene čestitke najboljšemu med najboljšimi.

Ob svojem odhodu na drugo delovno mesto je zdaj že nekdanja načelnica odseka za logistiko S-4 strnila in zapisala nekaj spominov na kleščmane in 74. pehotni polk.

V preteklem obdobju smo veliko truda vložili v organizacijo in izvedbo tečaja za desetnike 40. generacije, ki je bil tokrat specialistično obarvan. Pripadnike napotujemo tudi na tečaje v tujino. Tokrat se je z dveh zahtevnih tečajev vrnil podčastnik, ki si je pri marincih prislužil posebno nagrado Gung-Ho. Kje vse so prisotni pripadniki 74. pehotnega polka, lahko najdete v pismih z misij in iz operacij ter v člankih o usposabljanjih, misijah, selekcijah in še bi lahko našteval.

V zadnjem času se pogosto srečujemo z razpravami in anketami, povezanimi z neželenim ravnanjem na delovnem mestu. Pa ste prepričani, da veste, kaj je prav in kaj ni? Če niste, priporočam, da preberete članek psihologinje iz 72. brigade.

Izvidniki bodo po petih letih ponovno popolnili svoje vrste, zato predstavljajo, kako se pripravljajo in usposabljujejo na izvedbo usposabljanja iz vojaške evidenčne dolžnosti za izvidnika. Če se kdo v tem delu prepozna, bo pri njih zmeraj dobrodošel.

Želim vam prijetno branje.

Vsebina

BESEDE POVELJNIKA	4
NAJBOLJŠI VOJAK 2022	6
TEČAJ ZA DESETNIKE	8
ČAS ZA NOVE PRILOŽNOSTI	10
PISMA S KOSOVA	12
PISMO IZ SLOVAŠKE	14
KLEŠČMANI NA VOJAŠKEM ŠTUDIJSKEM POTOVANJU PO KOROŠKEM	16
SREDINSKA PRILOGA	18
TEČAJA LIGHT ARMORED RECONNAISSANCE VEHICLE COMMANDER COURSE IN LIGHT ARMORED RECONNAISSANCE MASTER GUNNER COURSE	20
SELEKCIJA IN USPOSABLJANJE ZA ENOTO ZA SPECIALNO DELOVANJE	24
JOINT STARS 2023	26
ADRIATIC STRIKE 23	28
DUŠEVNO ZDRAVJE NA DELOVNEM MESTU – ALI RES ŽELIMO POSTATI DRUG DRUGEMU ŠKODLJIVI?	30
MOTORIZIRANA ČETA eVA 02 KONČALA DELOVANJE Z IZVEDBO NAJZAHTEVNEJŠIH OBLIK USPOSABLJANJA	32
PRIPRAVE NA VOJAŠKO EVIDENČNO DOLŽNOST IZVIDNIKA	34

Odgovorni urednik:
podpolkovnik
Gorazd Sagadin

Oblikovanje in prelom:
VU VI. r. Luka Mitrović

Lektoriranje:
dr. Tina Pečovnik in
Urška Prelog

Naslovna fotografija:
VU VI. r. Luka Mitrović

Fotografije:
VU VI. r. Luka Mitrović, Henry
Villarama, Wikipedia, Adobe
Stock, des. Trever Statz in
arhiv 74. pehotnega polka

Založnik:
Center vojaških šol

Izdajatelj:
74. pehotni polk

Leto izdaje:
2023

Kraj izdaje:
Maribor

BESEDE POVELJNIKA

BESEDILO: GORAZD SAGADIN

Sestre in bratje po orožju,

šest mesecev je minilo, odkar sem prevzel poveljevanje 74. pehotnemu polku in sklepi po primopredaji so se žal pokazali kot resnični. Zares usmerjenega usposabljanja organskih enot je malo in tudi pri vzdrževanju vozil ni velikega napredka. Posamezne zmage sicer dosežemo, vendar je to še daleč od zelenega stanja, za katero pa sem prepričan, da nam ga bo uspelo doseči v prihodnosti. Zavedati se moramo, da z več malimi koraki naredimo enako pot kot z enim večjim. Bistvo je, da svoje cilje na koncu dosežemo. Zakaj nam trenutne razmere niso naklonjene, ne vem, poznam pa kar nekaj razlogov za sedanje stanje.

Vojaki smo namenjeni predvsem bojevanju v vseh vremenskih razmerah, podnevi in ponoči. Ker smo dobro organizirani in uporabljamo pomembna uporabna materialna sredstva, smo zaželeni tudi v miru. Pri tem predvsem izstopajo trije vidiki: pomoč pri izvedbi in organizaciji različnih tekmovanj, ki so širšega družbenega pomena, civilno-vojaško sodelovanje in pomoč pri omejevanju ter saniranju posledic ob naravnih nesrečah. Ta pomoč je v tem letu obsežnejša in z vidika omejevanja ter saniranja povsem drugačna od lanskega leta. Če smo se lani spoprijemali s sušo, požari in dobavljanjem pitne vode za prizadeta območja obalno-kraške pokrajine, je letos vse obrnjeno na glavo, epicenter dogodkov pa je precej bližje naši vojašnici. Letos nas je do konca julija že drugič zajelo vreme, ki ne spominja na preteklost, temveč nas opominja in navaja na neko novo prihodnost. V dosedanjih letošnjih ujmah je 74. pehotni polk posredoval več kot desetkrat z materialnimi sredstvi in ljudstvom. Pri tem ste se pripadniki polka po pričakovanjih odlično izkazali, tako s prostovoljstvom za izvedbo nalog kakor tudi s potrpežljivostjo in izvedbo nalog na terenu. Verjamem, da ste s svojimi dejanji pripomogli k prepoznavnosti 74. pehotnega polka in celotne Slovenske vojske.

Sredi junija je misijo v Iraku končal naš podčastnik, ki je bil del kontingenta OIR 07 in bo misijo obsežneje predstavil v naslednji številki revije Kleščman. Prav tako se je v začetku junija iz slovaškega Lešta vrnil kontingent eVA 02, katerega večino je popolnjeval 74. pehotni polk. Istočasno smo na kontingent eVA 03 napotili vod iz tretje pehotne čete.

S tem prisotnosti pripadnikov Slovenske vojske na misijah še ni konec. Naši pripadniki so še v Latviji v kontingentu eFP 13, na Kosovem v Kforju 47, konec junija pa smo za krajši čas v kontingent Eumam 01 UA napotili specialiste na področju lahkega oklepnega vozila Valuk.

Karierno izobraževanje in kadrovske menjave so del stalnega procesa v polku. Maja smo na štabni tečaj napotili tri častnike in postali bogatejši za deset bodočih desetnikov. Marca nas je zapustil polkovni podčastnik, ki ga do nadaljnjega nadomešča višji štabni vodnik Dušan Črnko. Prav tako je maja potekala primopredaja v sektorju S-4. V drugi pehotni četi je bila izvedena primopredaja dolžnosti četnega podčastnika. Dolžnost je od višjega štabnega vodnika Gregorja Drogenika, ki je prevzel dolžnost četnega podčastnika v tretji pehotni četi, prevzel višji štabni vodnik Andrej Rajšp.

Da nesreče ne počivajo, se je potrdilo, ko je enemu izmed naših pripadnikov iz poveljniško-logistične čete na družinski dan 72. brigade pogorelo mansardno stanovanje. Požar je povzročil tako obsežno škodo, da stanovanje ni bilo več primerno za bivanje. Pripadniki 74. pehotnega polka so mu ob velikem angažiranju poveljnika 72. brigade v izjemno kratkem času zagotovili in opremili bivalni kontejner, prav tako so mu pomagali pri odstranjevanju posledic požara. Za soborca smo zbrali prostovoljne prispevke in mu tako vsaj malo finančno pomagali. S tem smo pripadniki polka pokazali veliko srce in verjamem, da bi bil take pomoči deležen vsak naš pripadnik.

Jesen pred nami bo ne glede na zunanje temperature vroča. Do konca leta nas čaka še kar nekaj projektov. Sestaviti, usposobiti in recertificirati bo treba četo za Natovo pobudo za pripravljenost (NRI), katere nosilec je prva pehotna četa, prav tako bo treba izvesti usposabljanje za vojaško evidenčno dolžnost za izvidnika in oblikovati kontingent eFP 15, katerega nosilec bo poveljniško-logistična četa. Po metodologiji LFTT (angl. *live fire tactical training*, taktična bojna streljanja) bo treba izvesti streljanja in usposabljanja ter pripraviti navodila za vozilo Perun. Konec leta nas čaka še izvedba mednarodne vojaške vaje Rock Kleščman, katere temeljni namen je izvedba taktičnih bojnih streljanj.

ŽIVLJENJE PIS NAJBOLJŠEGA VOJAKA SLOVENSKE VOJSKE LETA 2022

VOJAK ROK ERNECL

Civilna izobrazba

2011–2015: Tehnik računalništva, Srednja elektro-računalniška šola Maribor

2019–2023: Dipl. inž. spleta in informacijskih tehnologij, Alma Mater Europaea Maribor

Osnovna vojaška izobrazba

2016: Prostovoljno služenje vojaškega roka, Veščinski center Vipava

2016: Temeljno vojaško usposabljanje, Veščinski center Vipava

2022: Tečaj za desetnike, Vojašnica Murska Sobota

Dodatno vojaško usposabljanje

2017: VED izvidnika, Vojašnica Franca Rozmana – Staneta Celje

2018: Tečaj NFO/JFO, Vojašnica barona Andreja Čehovina Postojna

2019: VED CLS

2021: T50 Target Operation course, Vojašnica barona Andreja Čehovina Postojna

2023: Tečaj za inštruktorje voznikov JLTV, Logistična brigada

Mednarodne operacije in misije

2018–2019: Efp 4, vojak specialist izvidnik bojiščni reševalec

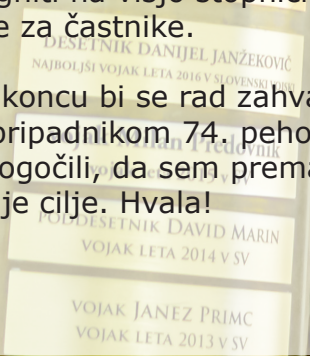

Slovenski vojski sem se pridružil leta 2016. Svojo vojaško kariero sem začel s prostovoljnim služenjem vojaškega roka v Veščinskem centru Vipava. Takrat sem spoznal, da je vojska način življenja, ki mi ustreza, zato sem se avgusta 2016 redno zaposlil kot profesionalni vojak. Svojo vojaško pot sem nadaljeval v vojašnici v Murski Soboti, kjer sem bil dodan 1. četi 74. pehotnega polka na delovnem mestu vojak namerilec na ročnem netrzajnem raketometu RGW. Hitro sem ugotovil, da si v vojski želim več novih izzivov. Tako sem se odločil in se januarja 2017 prijavil na vojaško evidenčno dolžnost za izvidnika ter usposabljanje uspešno končal.

Izobraževanje je bilo zahtevno, saj sem imel kot »novopečeni« vojak malo znanja in izkušenj, kar mi je povzročalo težave pri nekaterih veščinah, vendar mi je s trdno voljo in dobrimi sokandidati uspelo premagati tudi to. Leta 2018 sem bil dodan v ostrostrelni oddelek izvidniškega voda 74. pehotnega polka v Celju. Hitro smo začeli s pripravami na misije in operacije eFP v Latviji, kamor smo bili napoteni decembra 2018. Misija je bila ena najboljših izkušenj v moji karieri. Usposabljanja s tujimi pripadniki oboroženih sil, streljanja, spanje na prostem pri $-10\text{ }^{\circ}\text{C}$, vse to so dogodki, ki si jih bom zapomnil za zmeraj. Po končani misiji smo se izvidniki 74. pehotnega polka vrnili v Vojašnico generala Maistra v Mariboru, kjer smo nastanjeni še danes. Avgusta 2022 sva se z višjim vodnikom Tinom Žuranom udeležila tekmovanja European Best Sniper Team Competiton v bazi Hohenfels v Nemčiji. Dosegla sva peto mesto, kar je za tovrstno tekmovanje odličen rezultat. Trenutno potekajo priprave na misijo v Latviji, kamor se ponovno odpravljamo junija 2024. Od nekdanj me spremlja misel »Biti vojak Slovenske vojske je izkušnja, ki ni dana vsakomur«. Menim, da gre za časten poklic, ki ga v današnjih časih veliko ljudi ne bi zmoglo opravljati. Delo v vojski jemljem resno in s ponosom. Zaposlil sem se z jasnim ciljem, naloge opravi dosledno in motivirano. Novembra 2022 sem dobil nagrado za najboljšega vojaka 72. brigade in 74. pehotnega polka. Bil sem presenečen, vendar hkrati vesel in ponosen. Ko pa sem letos izvedel, da sem postal najboljši vojak Slovenske vojske za leto 2022, sem ostal brez besed. Zavedam se, da sem dosegel vrhunec svoje vojaške kariere. S spoštovanjem in ponosom nosim ta naziv, hkrati pa sprejemam odgovornost, ki jo nagrada prinaša. Svoje delo bom še naprej opravljal odgovorno in motivirano. V prihodnosti si želim svojo kariero dvigniti na višjo stopničko in se čim prej udeležiti šole za častnike.

Na koncu bi se rad zahvalil vam, pripadnicam in pripadnikom 74. pehotnega polka, ki ste mi omogočili, da sem premagal vse ovire in dosegel svoje cilje. Hvala!

TEČAJ ZA DESETNIKE 40. GENERACIJE

BESEDILO: GREGOR DROFENIK

Tečaj za desetnike je prva stopnička v karieri vojaka na poti napredovanja in doseganja višjega čina, ki posledično omogoča tudi opravljanje podčastniških dolžnosti. Za nekatere pa pomeni udeležba na tečaju potrditev dosedanjega dela na specialističnih dolžnostih, ki pa pogosto pride prepozno. Težave izhajajo iz prednostih nalog enote in cikla tečaja, ki se ne izvaja dovolj pogosto (enkrat na leto z do 40 pripadniki). Prej omenjene prednostne naloge izhajajo iz potreb enot po popolnitvah dolžnosti vodje ognjene skupine, šele potem pridejo na vrsto specialisti. Ker se v 74. pehotnem polku dobro zavedajo, da so dobro usposobljeni in motivirani specialisti ključ do doseganja standardov, operativnosti tehnike in posledično dobre usposobljenosti, je enota dala pobudo za izvedbo tečaja.

Tečaj je potekal od 8. maja do 16. junija 2023 v Vojašnici Murska Sobota. Udeležilo se ga je 40 slušateljev iz skoraj vseh enot Slovenske vojske – Generalštaba, Logistične brigade, 1. brigade, 72. brigade, 15. polka vojaškega letalstva, garde, 430. mornariškega divizionu, Enote za specialno

delovanje, Enote za komunikacijske in informacijske sisteme in rezervne sestave. Program tečaja je enoten in je namenjen predvsem vodjem ognjenih skupin. Specialistične dolžnosti so večinoma pokrite z usposabljanji za pridobitev vojaške evidenčne dolžnosti (voznik, namerilec, vezist, bolničar itn.) ali z drugimi dodatnimi vojaškimi strokovnimi izobraževanji in usposabljanji (DVSIU – licenca M2 ali ABM, posamezna vozila idr.). Eden izmed ključnih predmetov na tečaju je voditeljstvo, ki smo ga izvedli s pomočjo izjemno izkušenega kadra Centra vojaških šol. Vodenje je pomembno za dobro delovanje enote in se dotika vseh spektrov vojaškega dela, saj tudi desetnik specialist lahko hitro postane vodja straže na Trdinovem vrhu ali vodja moštva za izvedbo neke naloge. Iz tega sledi, da so zahteve po ločenem tečaju za specialiste nepotrebne, saj Pravila službe v 49. členu določajo, da ob odsotnosti poveljujočega prevzame poveljevanje najvišji po činu in ravna v duhu nadrejenega. Nedvomno pa se strinjam, da se tečaj ne izvaja dovolj pogosto in da je program za desetnike treba prenoviti.

Tečaj je potekal na več lokacijah. Teoretična usposabljanja so potekala v učilnici in letnih učilnicah v Vojašnici Murska Sobota. Večino dnevnih praktičnih usposabljanj smo izvedli v bližnji okolici in na vadišču Berek. Nekatere oblike vojaškega delovanja so se izvedle na lokacijah Expana – premagovanje vodnih ovir s pomočjo inženirske čete Rodovskega bataljona 72. brigade ter gorsko bojevanje na lokaciji regijskega gasilskega vadbenega centra Ormož.

Zaključno terensko preverjanje se je izvedlo na vadišču v Apačah med 5. in 9. junijem 2023. Vsebine preverjanja so koraki procesa vodenja enot, izvedba taktičnega premika, ciljna zbirna točka, izvidovanje, postavitve patroljne baze, izvedba zasede in naskoka. Terensko usposabljanje je hkrati tudi preverjanje praktičnega znanja iz predmeta, pri katerem je poudarjeno voditeljstvo, in sicer s taktično situacijo ob simuliranem stresu. Tečaj je uspešno končalo 40 slušateljev in menim, da je bil kakovostno izveden. Dosegli smo vse postavljene cilje. Zasluge za to imajo izkušeni in motivirani inštruktorji, ki so sledili nameri vodje učne enote po prenosu znanja in izkušenj v okolju,

v katerem prevladujejo red, delo in disciplina. Inštruktorje je zagotovila 72. brigada v sestavi:

- 1. učna skupina – višji vodnik Aleš Marinič in desetnik Sandi Omerzu (iz 74. pehotnega polka),
- 2. učna skupina – višji vodnik Aljoša Pečar in desetnik Peter Draksler (iz 74. pehotnega polka),
- 3. učna skupina – višji vodnik Ivan Furman in desetnik Matej Tuš (iz 20. pehotnega polka),
- 4. učna skupina – višji vodnik Gregor Fekonja in desetnik Alen Horvat (iz Rodovskega bataljona 72. brigade).

Za nemoteno delo inštruktorskega kadra je treba poudariti tudi strokovno podporo med pripravo tečaja in njegovo poznejšo izvedbo. Zahvaljujem se enoti Vojašnice Murska Sobota za zagotovitev nastanitve in vzpostavitve pogojev za izvedbo tečaja. Za izjemno zagotovitev delovanja pa je treba izpostaviti višjo vodnico Simono Valič, četno oskrbnico 2. pehotne čete v 74. pehotnem polku, ter poveljstvu 74. pehotnega polka in 72. brigade.

ČAS ZA NOVE PRILOŽNOSTI

Leta, meseci in dnevi bežijo ... šele ko se malo ustavim in začnem razmišljati o svojih začetkih službovanja v Slovenski vojski in prvih dolžnostih, ugotovim, da bo kmalu minilo dvajset let, odkar sem oblekla vojaško uniformo. Zdi pa se kot včeraj, ko smo se skupaj z nadobudnimi diplomiranci znašli pred vojašnico v Vipavi in študentske klopi zamenjali s pogradi v spalnicah ter predavalnice s poligonom Mlake. Začelo se je prvo vojaško usposabljanje, dobili smo prva znanstva, takrat še s kandidati za vojake, ki so med leti postali sodelavke oziroma sodelavci, sošolke oziroma sošolci na tečajih, prijateljice in prijatelji.

Ne glede na prve napore pri spoznavanju vojaškega življenja nam je že kmalu uspelo spoznati, kaj pomenijo tovarištvo, lojalnost in odgovornost ter da skupaj zmoremo več in bolje.

Delo in karierne poti nam omogočajo, da se vsakih nekaj let naše službene poti križajo in smo spet sodelavci v novih enotah, na misijah ali sošolci na izobraževanjih, če ne že za nekaj let, pa vsaj za kratek čas. Obnovimo poznanstva in navežemo stike za nadaljnje delo. Tako je bilo tudi z mojim prihodom v 74. pehotni polk. Čeprav sem prvič na svoji poklicni poti dobila na desni rokav »kleščmana«, sem poznala veliko pripadnikov te enote, saj smo v preteklosti že sodelovali, kar mi je olajšalo prilagajanje na novo delovno okolje, sodelavce in poveljujoče.

Ob tej priložnosti bi se rada zahvalila pripadnikom 74. pehotnega polka za skupen trud, strpnost in osredotočenost pri doseganju ciljev na naši skupni poti. Obdobje, ki sem ga preživela z vami, se je začelo s serijo vaj Preskok 2020, s pomočjo policiji na južni državni meji, bilo je zaznamovano s covidom in s tem povezanimi izzivi ter z delom na daljavo. Nadaljevalo se je z mednarodnimi vajami, terenskimi usposabljanji in pripravami ter napotitvijo enot v mednarodne operacije in na misije. Skupaj smo slovesno zaznamovali trideset let od ustanovitve enote. Ves ta čas pa nas je spremljalo še preverjanje poveljstva bataljonske bojne skupine, zagotavljanje zmogljivosti za bataljonsko bojno skupino in Natovo pobudo za pripravljenost ter sodelovanje na osrednji vaji Slovenske vojske Preskok 2022.

Vedno, kadar pomislim na logistiko in delo, povezano z našo zagotovitvijo, ne glede na

funkcionalno področje, se spomnim izreka Alberta Einsteina, ki pravi »Nič se ne zgodi, dokler se nekaj ne premakne«, in tako je bilo tudi v 74. pehotnem polku. Veliko energije in prizadevanja je bilo vložnega v naše premike in jekleno moč. Sledili smo nameri, da morajo biti vedno prava sredstva na pravem mestu ob pravem času.

V logistiki nam dela nikoli ni zmanjkalo, skupaj s sodelavci smo se trudili po najboljših močeh, da smo zagotovili, kar se je od nas pričakovalo in kar smo predvidevali ter načrtovali. Žal veliko stvari ni bilo v naši domeni in smo bili odvisni od delovanja drugih enot. Tako so se nekatere stvari uresničile hitreje, druge pozneje, nekaj stvari pa je počakalo tudi novega načelnika odseka. Hvala vsem sodelavcem v sektorju za vse, kar smo skupaj dosegli v teh treh letih. Ni bilo vedno preprosto, vendar nam je s pozitivnim pristopom, lojalnostjo in predvsem medsebojnim spoštovanjem uspelo opraviti vse, kar smo si zadali oziroma so nam dodelili poveljujoči. Hvala tudi nadrejenim za razumevanje, strpnost in upoštevanje nekaterih omejitev pri opravljanju nalog.

Kleščmani, želim vam, da ohranite svojo dolgoletno tradicijo, jekleni oklep, voljo in pogum. Menim, da ko se ena vrata zaprejo, se odpirajo nova, z novimi priložnostmi. Zgodovina enote ostaja, piše pa se nova zgodba o uspehu. In tako bo tudi s tem polkom, ne glede na to, v kaj se bo preoblikoval ali preimenoval. Vedno bo v ponos Slovenski vojski s svojimi trdno voljo, tradicijo, znanjem in izkušnjami pripadnikov, ki se prenašajo med generacijami. Enoto oblikujete pripadniki, povezani v dober kolektiv, z zagnanostjo in pozitivno energijo. Sledite njenemu poslanstvu in s ponosom nosite znak kleščmana, ki simbolizira dobro zaščito, hiter premik in veliko moči. V čast in ponos mi je bilo, da sem bila tudi jaz del te enote.

Srečno in uspešno, kleščmani!

Mihaela Urbanc

PISMA S KOSOVA

Lep pozdrav iz baze Novo Selo, kjer opravljam delo člana v skupini za povezavo in nadzor (angl. *Liaison Monitoring Team* – LMT) v Kforju 47. Medtem ko vam pišem to pismo, je polovica misije že minila. Čeprav sem bila na misiji na Kosovu že večkrat, je vsaka zase posebna in drugačna. Vedno pa so prisotni negotovost, različni izzivi in veliko vprašanj, na katera včasih težko odgovorimo.

Kot članica skupine za povezavo in nadzor v Vučitrnu pomagam vodji pri različnih nalogah (sestankih, patroljah ipd.) in skrbim za logistično podporo v ekipi. Po zadnjih dogodkih na severu je bila moja ekipa dodana LMT v Leposaviču, ki deluje na severu Kosova. Spremljanje dogodkov in celotna situacija sta mi dala vpogled v različnost in drugačnost med ljudmi in njihovim življenjem na območju Kosova. Vsak najmanjši dogodek lahko odpre težave iz preteklosti in napove nove, pri čemer imam občutek, da se stvari vrtijo in ponavljajo. Spremembe se tukaj dogajajo zelo počasi, če sploh se. Ker se tukaj prepletajo različne kulture, bi bila nujna povezovanje in strpnost med ljudmi, vendar na žalost ni dovolj interesa, volje, mogoče tudi znanja. Že iz zgodovine je znano, da se je tukaj življenje vedno prepletalo.

Delo nekinetične enote skupine za povezavo in nadzor je svojevrstno in se močno razlikuje od dela v pehotni četi oziroma kinetični enoti. Naša naloga je zagotavljanje varnega in stabilnega okolja ter svobode gibanja po območjih delovanja. Delo v skupini za povezavo in nadzor razširi pogled na življenje in razumevanje težav prebivalstva na Kosovu. Na koncu bi še dodala, da je vsak slej ko prej poplačan za svoje delo in nagrajen za trud in napredek, čeprav imamo pogosto občutek, da nas nihče ne ceni. Zase lahko rečem, da sem zelo kritična in se premalo cenim in velikokrat vidim le negativne strani. Nekje pa je nekdo, ki vidi drugače, bolje in zna ovrednotiti naše znanje ter oceniti odrekanje za delo, ki ga opravljamo. Za te občutek je vredno živeti in slediti svojim sanjam. Živite za trenutek danes, sanje so dovoljene jutri.

Se vidimo v kratkem, lep pozdrav,

Manja

Lep pozdrav iz baze Novo Selo, kjer opravljam delo člana patrolje v skupini za povezavo in nadzor v Gračanici. To je že moja šesta misija na Kosovu. Vse dosedanje misije sem preživel v kinetičnem delu. Lahko rečem, da okolje Kosova, v katerem delam, precej dobro poznam, delo člana patrolje, ki ga trenutno opravljam, pa je precej drugačno od dela v prejšnjih misijah.

Sem član ekipe na območju Gračanica in Kosovo Polje. Na sestankih sodelujem z vodjo ekipe in sem zadolžen za logistiko v skupini za povezavo in nadzor. Kot je poudarila že Manja, nobena misija ni enaka drugi, vsaka je posebna in svojevrstna. Spoznavamo pripadnike tujih vojsk in pripadnike Slovenske vojske, s katerimi sodelujemo na različnih področjih in se tako tako dopolnjujemo v znanju ter pridobivamo nove izkušnje. Kot pripadniki Slovenske vojske moramo vedno sodelovati in si med seboj pomagati. Tako se lahko spoštujemo tudi s pripadniki tujih vojsk, čeprav tega včasih ni videti. Delo tukaj je večinoma precej razgibano. Situacija se spreminja iz dneva v dan pod vplivom več dejavnikov. Redno moramo spremljati poročila in novice iz različnih virov. Pri tem moramo imeti varnostno zavedanje in upoštevati dejstvo, da nismo ravno doma. Vojak mora biti vedno pripravljen, saj se lahko v vsakem trenutku znajde in odloča tako, kot je naučen, in prav je, da se zna odločati pravilno. Pomembno je, da skrbimo drug za drugega, saj tako misija lažje in hitreje mineva. Pravijo, da ko greš na misijo, te enota pozabi. Vendar nič zato, saj so tukaj, v tem okolju, ljudje zadovoljni, da si na njihovem ozemlju, ker se počutijo varne. Varnost je namreč dobrina, ki jo premalo cenimo.

To je na kratko vse in vidimo se kmalu.

Lep pozdrav,

Danjan

Zdravo ali hello!

To sta besedi, s katerimi se začne, nadaljuje in konča dan. Pri kom drugem je še vedno v navadi pozdrav »good morning«, četudi je sonce že skoraj zašlo ali pa ga je zamenjala že prva zvezda na nebu. Na začetku misijskega popotovanja po bazi te pozdrav še preseneti in pomisliš, če si morda pri čem zafrknil. Nato se čez čas navadiš, saj opaziš, da je sonce močno tudi zvečer (sončna očala so obvezna oprema), nekateri pa imajo pisarne tudi v kletnih prostorih, kjer ni oken in so večino časa zaprti, ker jim dela zares ne zmanjka. Vidiš jih samo, kadar jih potrebuješ. Moramo jih razumeti, saj za vse ni prostora ob oknih, kjer je pogled na prečudovit gost dim, ki se vali iz dimnika elektrarne Obilić, ali na center Prištine, kjer bloki in poslovni centri rastejo kot gobe po dežju. In lahko si samo zamislite, koliko novih zgradb bo še zgrajenih glede na količino padavin, ki jih je že padlo do junija. Zato pa te tak pozdrav še toliko bolj nasmeji in ga z veseljem vrneš z nasmehom.

V Camp Film Cityju so v jedilnici zajtrk, kosilo in večerja izjemno bogato, kulinarčno in raznovrstno obloženi. Spominjam se časov, ko smo bili še v italijanski bazi Camp Villago in smo hodili do poveljujočih ter jih gnjavili, kdaj bomo lahko imeli izhode v Camp Film City, da bi se lahko do sitega najedli in še bolj, tako da ti je slabo. In sploh nismo izstopali. Ker nihče ni niti opazil, da nas vsi v jedilnici opazujejo, koliko krožnikov in hrane smo lahko spravili na pladenj. Ampak kaj, polne trebuhe in slike iz jedilnice pa smo le nesli nazaj v kamp, kjer smo jih pokazali drugim, kadar niso mogli zaradi narave dela in zadolžitve z nami. Ko stanuješ v bazi Camp Film City, vidiš in opaziš še druge strani

misije. Tiste, ki je do zdaj sploh nisi poznal. Vse poteka počasneje in bolj umirjeno, pa čeprav se dogaja tudi kaj napetega na zgornjem delu Kosova. Prizori, ki so jih videli ob pristajanju in vzletanju helikopterjev za Medevac, reševalna vozila, ki so prevažala ranjene pripadnike Kforja in jih odlagala kar pred ambulanto, niso prijetni. Takrat spoznaš smisel usposabljanja iz individualnih in kolektivnih vojaških veščin. Sicer pa si lahko tukaj krajšamo prosti čas z veliko športne vadbe, skupinskih iger, fitnesa in lenarjenja. Kakor koli komu ustreza. Zdaj pa še nekaj novosti za nostalgike. V bazi Camp Villago je nekaj novosti. Ker je celotno Kosovo moje območje delovanja, sem se imel priložnost ustaviti in seveda obiskati naš nekdanji drugi dom na misiji Kforja.

Tisti, ki ste že bili na misijah, veste, o čem govorim. Baza Camp Villago še deluje in je malo posodobljena. Cesta do baze je v obe smeri na novo asfaltirana in betonski tetraedri so sveže prebarvani, kar vzbuja precej dober občutek pred vstopom. Od tod pa je baza taka, kot je bila. Razlika je ta, da naša zastava ne plapola več med drugimi zastavami na drogu v bazi. Kaj naj še povem za konec, razen to, da Kosova mi ne bomo rešili. Kosovo se mora rešiti samo. Lahko pa rešimo in obdržimo svoje spomine, ki smo jih ustvarili in si jih priborili za našo Slovenijo. Zato pa, dragi sodelavci, prijatelji in novo zaposleni kleščmani oziroma gušterji, pošiljam vam zdravo, hello ali good morning, kar koli vam bo ob nekem trenutku najbolj ustrezalo.

Deno Golob

PISMO IZ SLOVAŠKE

Dragi moji,
 nisem si predstavljal, da vam bom kdaj pisal »peš«. Hvala bogu za vso novo tehnologijo, da smo lahko vsak dan v stiku, in tole je zame pravi izziv. Težko sem se poslovil od vas domačih in moje Slovenije. Pišem vam na 32. rojstni dan naše domovine. V teh treh desetletjih se je svet kar spremenil in tako tudi naše vrednote. Nekateri smo postali vojaki. Prava smer v življenju je za vsakega drugačna. Pomembno je početi to, kar te razveseljuje. Domotožje malo bledi, ker imamo tukaj sovrstnike in tako tudi prijatelje za vse življenje. Razvijamo se v zdravo družbo, polni energije in novega znanja. Pomagamo si, ko nam je hudo in po tem pridejo lepi trenutki in ves trud je poplačan.

Seveda se mi cedijo sline, kadar zasledim objave iz turističnih krajev ali morja. Mislim si, naj bo poletja čim prej konec. Šalo na stran, tudi Slovaška je lepa. Obiskali smo glavno mesto Bratislavo, ki je srce Evrope. Mene kar malo spominja na našo Ljubljano. Barvita mešanica z ulicami, gradovi in cerkvami. Sproščena prestolnica z mestnim jedrom, lokali in trgovinami. Iz ozadja mestnega gradu je lep pogled na Donavo. Mi smo v Panonski nižini, me kar spominja na Prekmurje.

Lešt je občina oziroma nekdanja vas v okrožju Zvolna, v regiji Banská Bystrica na Slovaškem. Tu je lokacija našega učnega centra. Veliko nas je, povem vam, raznolikost nas bogati. Ne bom vas utrujal z vojaškimi frazami, vajami, opremo ali s tem, kakšno hrano uživamo. Dobro je, pa športamo tudi veliko. Doma bom vse nadoknadil, komaj čakam na »nedeljsko južno«. Težavni so bili prvi tedni, vendar sčasoma tudi občutek domotožja mine. To pa ne pomeni, da ne razmišljam veliko o vas in domu. Ne bom lagal, priznam, da mi kar manjka vaša pozitivna misel, nasmejani obrazi, četudi so včasih prisotni zdravi konflikti. Pogrešam vas, pa saj se kmalu vidimo. Veselim se vrnitve domov k družini, med ljubljene in prijatelje. Biti vojak je nekaj pomembnega in plemenitega. Služiti domovini pomeni služiti sočloveku. Pridobil sem odgovornost, urejenost, red in disciplino. Naj vas ne skrbi, nisem sam. Veliko je tudi pripadnikov drugih narodnosti, na primer Nemcev, Slovakov, Čehov, Nizozemcev in Američanov. Tudi če so pripadniki iz različnih držav po svetu, to ne pomeni, da nismo kompatibilni in sposobni združiti moči za skupno premagovanje ciljev.

Ja, kdo bi si mislil, kar nekaj sem napisal, pa še bi lahko. Počasi se moram posloviti. Neprecenljivo je imeti v zahtevnih preizkušnjah sopotnike, ki ponudijo spremstvo in vodstvo, da zmoremo opraviti nekaj, na kar smo lahko ponosni. Pošiljam vam lepe pozdrave. Rad vas imam.

Kot pravi moja babi, »slovenskega naroda sin«,

Bor Jeraj

KLEŠČMANI NA VOJAŠKEM ŠTUDIJSKEM POTOVANJU PO KOROŠKEM

Koroška

BESEDILO: GORAZD RAKUŠA

Kleščmani smo v duhu odličnega sodelovanja z domoljubnimi organizacijami s področja Koroške in ohranjanja vojaške dediščine na našem območju v četrtek, 23. marca 2023, izvedli vojaško študijsko potovanje. Potovanja se je udeležil starešinski kader 74. pehotnega polka, organizirali pa smo ga v sodelovanju z Območnim združenjem častnikov Mežiške doline. Člani združenja so nam na več lokacijah na Koroškem pripravili predstavitve dogodkov iz različnih zgodovinskih obdobj in nam na vsaki točki zagotovili strokovne ter zanimive sogovornike.

Vojaško študijsko potovanje smo začeli v Vojašnici generala Maistra, od koder smo se odpravili proti Muti, kjer so nas pričakali naši vodiči, predstavniki Območnega združenja veteranov Slovenije iz Mežiške doline - Branko Kaker, Jože Lešnik in Milan Rakuša. Pri spomeniku na Muti je Branko Kaker predstavil dogajanje v osamosvojitveni vojni in poudaril, kako je Teritorialna obramba na tem območju postavila več barikad ter tako zadrževala kolono Jugoslovanske ljudske armade, ki je bila poslana iz Maribora, da bi zasedla mejna prehoda Vič in Holmec.

Potovanje smo nadaljevali proti Dravogradu. Ogledali smo si več lokacij barikad in bojov med osamosvojitveno vojno. Izvedeli smo, kje so stale barikade in kje se je zgodil letalski napad na Dravograd, pri čemer je bilo veliko bomb odvrženih v reko Dravo. Predstavljen je bil tudi dogodek zajetja zveznih carinikov na nogometnem igrišču v Dravogradu. Spomnili smo se tudi žrtve, Vincenca Repnika, ki je kot pripadnik Teritorialne obrambe izgubil življenje v bojih pred Dravogradom. Iz Dravograda smo se odpravili v Libeliče, vas, ki je znana po svoji narodnostni zavesti. Spoznali smo zgodovino vasi in si ogledali več znamenitosti, med drugim muzej, posvečen plebiscitu leta 1920. Idilična vasica je zgledni primer domoljubja, saj so njeni prebivalci po prvi svetovni vojni kot zavedni Slovenci zahtevali, da vas ostane s svojim matičnim narodom v Kraljevini Jugoslaviji. Ogledali smo si dobro ohranjeno kostnico, ki so jo uporabljali za shranjevanje posmrtnih ostankov pred 700 in 800 leti. Danes na Slovenskem najdemo samo tri take kostnice.

Pot nas je iz Libelič vodila v Dobrije, kjer smo si ogledali spomenik nadporočniku Franju Malgaju. Poslušali smo predavanje o bojih za severno mejo, ki so na tem območju potekali po prvi svetovni vojni. Pri spomeniku nas je pozdravil tudi podžupan občine Ravne na Koroškem. Po uvodnem nagovoru je predstavil vizijo razvoja okolice spomenika, pri čemer je poudaril, da želi ustvariti spominski park, v katerem bi stali spomeniki in razstavni predmeti iz različnih obdobij naše vojne in vojaške zgodovine. Tak projekt ima je pomemben pri ohranjanju dediščine. Iz Dobrij smo se odpravili na Poljano, kjer so potekali zadnji boji druge svetovne vojne na slovenskih tleh. Ogledali smo si spomenik in spominski park ter se pogovarjali z nekdanjim županom občine Prevalje, ki je predstavil pričevanja udeležencev navedenih dogodkov. Predstavil je takratno postavitve partizanskih sil in nemške vojske na območju Poljan, v tem zadnjem oboroženem spopadu na naših tleh v drugi svetovni vojni. Zgodbo je nadaljeval s pripovedjo o drugih premikih sodelavcev okupatorja skozi železniški predor iz Raven proti avstrijskemu Pliberku v bližini spomenika.

Zadnja postaja je bil mejni prehod Holmec. Kaker, ki je bil eden izmed poveljujočih v boju

za mejni prehod, je podrobno predstavil teren in razporeditev udeleženi enot ter potek boja 28. julija 1991. Študijo primera je začel s predstavitvijo enot in oborožitve, ki sta jih uporabljali obe strani v osamosvojitveni vojni. Predstavil je poveljujoče na strani Jugoslovanske ljudske armade, Teritorialne armade in takratne slovenske milice. Kronološko je predstavil premike enot Teritorialne armade na območje in reakcije pripadnikov nasprotne strani. Beseda v vživetih predstavitvi se je dotaknila tudi afer, ki so jih zrežirali mediji in posamezniki po vojni, v katerih je Kaker strokovno predstavil in ovrigel obtožbe ob streljanju na vojake Jugoslovanske ljudske armade, ki so se predali.

Ogledali smo si tudi spominske znake padlima policistoma Željku Ernoiču in Bojanu Štumbergerju, ki sta umrla v spopadih za mejni prehod Holmec. V spomnim na njuno tragično smrt praznujemo 27. junija dan slovenske Policije.

Vojaška študijska potovanja so pomembna za razvoj starešinskega kadra. S študijami primerov in spoznavanjem prostora bitk, ki so se dogajale v preteklosti, krepimo vojaško znanje in razumevanje situacije ter spoznanja primerjamo z današnjimi doktrinarnimi standardi in razvijamo kritično miselnost. Za razvoj starešinskega kadra je poznavanje vojaške zgodovine izjemno pomembno. Informacije in znanje, ki smo ga dobili o dogodkih v različnih zgodovinskih obdobjih, pomembnih za razvoj samostojne države, so vodilo za delovanje v prihodnosti. Svoje misli lahko strnem z reko: Kdor ne pozna preteklosti, nima prihodnosti.

ROGAČ

LAT. LUCANUS CERVUS

TEČAJA LIGHT ARMORED RECONNAISSANCE VEHICLE COMMANDER COURSE IN LIGHT ARMORED RECONNAISSANCE MASTER GUNNER COURSE

BESEDILO: ALJOŠA KODRIČ

Konec marca sem se udeležil šolanja na zahodni obali ZDA, natančneje v Kaliforniji, v vojaški bazi Camp Pendleton. Camp Pendleton je ena izmed večjih ameriških baz, v kateri je nastanjenih približno 35.000 zaposlenih, tako vojaških kot civilnih oseb. Večina izmed njih je marincev, pripadnikov mornariške pehote. Baza se razprostira od San Clementa na severu do Oceansida na jugu. Večje mesto blizu baze je San Diego, ki je z vojsko zelo povezano, saj je tam veliko vojaških baz in pristanišč, kar lahko opazimo na vsakem koraku v tem lepem in urejenem mestu.

Od 20. marca do 29. junija sem v Šoli za pehoto – zahod (angl. *School of Infantry West – SOIW*) opravljal dva tečaja v okviru enote lahko oklepnega izvidniškega bataljona za usposabljanje (angl. *Light Armored Reconnaissance Training Battalion – LARTB*). Prvi je bil tečaj za poveljnika izvidniškega vozila (angl. *Light Armored Reconnaissance Vehicle Commander Course – VC*) in je trajal šest tednov. Drugi tečaj je bil tečaj za načrtovalca streljanja in specialista za uporabo in vzdrževanje oborožitvene postaje na lahko oklepem vozilu LAV-25 (angl. *Light Armored Reconnaissance Master Gunner Course – MG*), ki pa je trajal malo več kot osem tednov.

Pogoj za udeležbo na usposabljanju je bil končan vsaj eden izmed dveh tečajev, ki jih organizirajo v enoti lahko oklepnega izvidniškega bataljona za usposabljanje. Tečaja sta si precej podobna in se dotikata osnov izvidništva z vozili, namena in uporabe vozila ter oborožitvene postaje. Tečaja za poveljnika vozila se lahko udeležijo vojaki s čini od poddesetnika do štabnega vodnika, medtem ko se tečaja za načrtovalca streljanja in specialista za uporabo in vzdrževanje

oborožitvene postaje na vozilu LAV-25 lahko udeležijo vojaki s čini od vodnika do štabnega vodnika.

Tečaj za poveljnika vozila je bil sestavljen iz dveh sklopov. Prvi sklop se je začel v učilnici in končal na terenskem usposabljanju.

Poudarjeno je bilo samostojno delovanje vozila in vse, kar smo predelali teoretično v učilnici, smo pozneje prenesli še v praktično uporabo, na teren. Začeli smo s poukom o sredstvih zvez v LAV-25, pri čemer sem ugotovil, da uporabljajo skoraj enaka sredstva zvez kot mi, in sicer PRC Harris 150 in 152. Vsak je moral tudi obvladati izvleko vozila, torej samo izvleko, izvleko s pomočjo naravnih ovir in izvleko z dvema voziloma. Vse te izvleke smo s pomočjo inštruktorjev tudi praktično izvedli. Ponovili smo še osnove maskiranja vozila. Drugi del prvega sklopa, terensko usposabljanje, je potekal po vadiščih v Camp Pendletonu, kjer so nas inštruktorji ocenjevali. Najzanimivejša je bila navigacija, pri čemer sem dobil od inštruktorja točko, do katere sem kot vodja vozila moral pripeljati vozilo. Od sredstev za navigacijo sem imel samo zemljevid območja, kompas in protraktor. Usposabljanje iz navigacije je potekalo tako podnevi kot ponoči. Ugotovil sem, da je iz vozila precej težavno navigirati, saj je treba biti med vožnjo pozoren na okolico, prav tako je treba znati dobro voditi voznika. Med premiki smo morali enkrat tudi uporabiti izvleko z drugim vozilom, ker smo se ob prečkanju malo večjega potoka pogreznili tako globoko, da se nismo mogli sami izvleči. Čeprav se nam je na vozilu zlomila zadnja os, je vozilo še delovalo. Po terenskem usposabljanju smo izvedli mesečni pregled vozila in oborožitvene postaje ter popisali poškodbe, ki so nastale med usposabljanjem.

LAV 25 je že precej zastarelo vozilo, saj je bilo izdelano leta 1985, in do danes so to vrsto vozil že večkrat obnovili in posodobili.

Drugi sklop tečaja smo začeli z navajanjem posrednega ognja in klicanjem zračne podpore. Po teoretičnem delu v učilnici smo nekaj dni preživeli v simulatorju, v katerem smo se usposabljali iz predavanih vsebin. Glavna tema drugega sklopa je bila oborožitvena postaja, sestavljena iz topa M242 25 mm in dveh mitraljezov 7,62 mm (240 COAX - vprežni in 240B - na tureli), ki sta zelo podobna puškomitraljezu MAG.

Učili smo se tudi, kako računati prevoznost ovinkov, širino reke, naklon hriba in višino mostu. Izračuni so pomembni kot izvidnica za enote, ki prihajajo za nami in morajo imeti dobre informacije o prevoznosti cest ter območij. Pri tem lahko uporabimo izvidnike, ki jim poveljujemo kot poveljniki vozila.

Najzanimivejši del tečaja je bilo streljanje, pa ne le zaradi streljanja, temveč tudi zato, ker smo bili v vlogi namerilca in poveljnika vozila ter smo poveljevali namerilcu. Streljali smo na razdaljah do 2000 metrov, na tarče vozil brez oklepa z visoko eksplozivnim strelivom in na tarče lahko oklepnih vozil s prebojnim strelivom kalibra 25 mm. Za pehotne tarče in njihovo označevanje smo uporabljali

oba mitraljeza 7,62 mm. Vrhunec tečaja je bilo terensko usposabljanje, na katerem smo kot sekcija izvajali taktične naloge, kot so izvidovanje in opazovanje območja, posedanje bojnih položajev in izmik. Tečaj smo končali z 18-kilometrskim pohodom z delovnimi točkami, ki je potekal na območju Šole za pehoto – zahod. Na tečaju je bilo 19 slušateljev in vsi smo ga uspešno končali, kar se po besedah poveljnika lahko oklepnega izvidniškega bataljona redko zgodi. Po nekaj prostih dneh smo v začetku maja začeli tečaj za načrtovalca streljanja in specialista za uporabo in vzdrževanje oborožitvene postaje na vozilu LAV 25. Že takoj po uvodni predstavitvi glavnega inštruktorja sem ugotovil, da bo tečaj zelo zahteven, zlasti zame, ker sem bil prvi sodelujoči tujec brez predhodnega znanja, kot so ga imeli moji sošolci marinci. Tečaj ni bil tako fizično zahteven kot tečaj za poveljnika vozila, temveč je bil bolj akademsko naravnano. Bilo je veliko učenja, spoznavanja novih stvari in veliko domačih nalog.

Naziv »Master Gunner« se pri marincih izgovarja z veliko spoštljivosti, saj je tak pripadnik poveljnikova desna roka pri načrtovanju, izvedbi in vodenju streljanja ter delu z oborožitveno postajo LAV-25. Prav zato je tečaj eden izmed najtežjih v Šoli za pehoto - zahod in ga izvajajo samo na zahodni obali

v Camp Pendletonu. Začelo nas je deset slušateljev, kar je največ v zgodovini tečaja, končalo pa nas je devet.

Tečaj je bil razdeljen v pet sklopov. Sklop A je obsegal spoznavanje orožja na LAV-25, sklop B je bil povezan z varnostjo na streliščih, sklop C so bili simulatorji, sklop D je bil povezan s strelišči, sklop E, ki je bil najtežji, pa je obsegal napredni trening za namerilce.

V sklopu A smo se spoznali z delovanjem in vzdrževanjem orožja na LAV-25. Najbolj je bil poudarjen M242, avtomatski 25-milimetrski top. Morali smo ga znati razstaviti do zadnjega dela in ga seveda znova sestaviti. To je treba znati ob večjih in kompleksnejših zastojih, ki jih ni mogoče odpraviti po običajni poti. Naučili smo se, kako orožje deluje in katere so največje napake namerilcev, zaradi katerih pride do zastojev. Na koncu sklopa smo pisali pisni test, ki je bil sestavljen iz 30 vprašanj. V sklopu B je bilo najbolj poudarjeno risanje nevarnih con za 25 mm in minomet 81 mm. Sklop C je bil namenjen delu s simulatorjem. Učili smo se ravnati z njim in kako pravilno opraviti analizo po neki aktivnosti. V sklopu D smo spoznali vse možnosti izvedb streljanj, ki jih uporabljajo lahko oklepne izvidniške enote. Naučili so nas, kako pripraviti scenarij za streljanje s topografsko karto strelišča in priročnikom

za streljanje. V sklopu E smo morali razviti svoj šestmesečni načrt usposabljanja za namerilce in ga predstaviti poveljniku čete. To je bil tudi končni in najzahtevnejši projekt tečaja. Za pripravo načrta sem potreboval dobre tri tedne. Medtem smo bili teden dni na strelišču, kjer smo bil vsaj enkrat v vlogi načrtovalca streljanja in smo načrtovali, predstavili in vodili streljanje s četo iz 1. lahko oklepnega izvidniškega bataljona.

To je bil najzanimivejši del tečaja, saj se je večina naučenega osmislila, pridobljeno znanje pa smo lahko preverili tudi v praksi. In prav ta izkušnja mi je prišla še kako prav pri pripravi predstavitve za poveljnika čete. Na zaključni slovesnosti so me presenetili s podelitvijo nagrade Gung-Ho, ki je eno najvišjih priznanj med marinci, za prejemnika pa pomeni veliko čast.

Težko je opisati zanimive mesece šolanja v nekaj besedah, saj sem skoraj vsak dan spoznal in se naučil kaj novega. Znanje je zame zbir urejenih informacij, ki privedejo do razumevanja. In prav teh informacij je bilo v več kot stotih dneh v ZDA zares veliko. Treba jih je bilo razumeti, smiselno uvrstiti in pravilno uporabiti. Poleg pridobljenega znanja in izkušenj mi največ pomenijo nova poznanstva in prijateljstva, ki jih v tem času ni bilo malo.

SELEKCIJA IN USPOSOBLJANJE ZA ENOTO ZA SPECIALNO DELOVANJE

BESEDILO: DAN LEVC

V želji, da bi postal pripadnik elitne Enote za specialno delovanje, sem moral opraviti selekcijo in osnovno vojaško usposabljanje. Kot so nam povedali na začetnem razgovoru pred selekcijo, sta to dve izjemno zahtevni stopnici do cilja. Prva stopnica, ki je kratka, vendar zahtevna, je selekcija oziroma faza. Druga stopnica je morda rahlo nižja, vendar je izjemno dolga. Ob pisanju tega članka sem nekje na sredi druge stopnice in opisal bom svojo pot do tega položaja. Pri tem poudarjam, da me do doseženega cilja – biti polnopravni pripadnik Enote za specialno delovanje – čaka še dolga in naporna pot. Utrinki, ki jih bom opisal, temeljijo na subjektivnem doživljanju priprav, selekcije in faze.

Priprave na selekcijo sem začel že med šolanjem na Šoli za častnike, kjer sem vsak večer po končanem usposabljanju opravil trening. To se je nadaljevalo med specializacijo, ob prihodu v enoto aprila 2022 pa sem začel intenzivneje trenirati po svojem programu. Od julija do novembra se je intenzivnost priprav povečala na maksimum. Med pripravami sem opravljal tedenske pohode na razdaljah med 7 in 65 km, teke do 18 km, treninge za moč, vzdržljivost ter preventivne treninge oziroma treninge za mobilnost in stabilizacijo. Treniral sem tudi med tereni – po celodnevnih aktivnosti in usklajevalnem sestanku ob 10. uri zvečer in pozno v noč. Motivacije pogosto nisem imel, vendar se nanjo ne zanašam. Motivacija je trenutna, saj pride in mine. Zanašati se je treba na samodisciplino in zastavljene cilje izvesti ne glede na vse. Disciplina je naša usoda. Vse bliže je bila selekcija, tem bolj živčen sem postajal. Tlačile so me nočne more, vsakič iste – da nisem opravil selekcije, da sem nanjo prišel nepripravljen in padel na vseh preizkusih. Trening me je obsedel in postal moja glavna skrb, tudi v službi sem komaj čakal, da bo čas zanj.

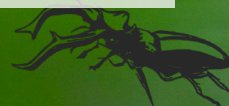
seskozi sem se mentalno pripravljaj – v ponedeljek sem si predstavljal, da se je selekcija že začela, v večernih urah, ko sem se odpravljaj spat, sem si predstavljal, da sem že na selekciji, lačen, nenaspan, morda v kateri izmed nelagodnih pozicij. Pred selekcijo smo opravili še psihološki razgovor in razgovor v enoti, pri čemer smo dobili usmeritve za zaključne priprave in seznam opreme. Opremo sem skrbno pripravil že pet dni pred začetkom. Vsaj desetkrat sem preveril, ali imam vse, in spakiral, da sem vedel, na katerem mestu je kakšna stvar. Zadnji teden pred selekcijo si nisem vzel dovolj počitka, kar sem pozneje obžaloval. V ponedeljek, teden dni pred selekcijo, sem se odpravil v gore (Stenar in Bovški Gamsovec), kjer mi je ob sestopu spodrsnilo in poškodoval sem si koleno.

Super, selekcijo sem zaključil, še preden sem jo začel. Poleg tega sem v torek zvečer še zbolel in v nočeh na sredo in četrtek nisem spal, premetaval sem se in se znojil. Ne vem, ali sem resnično zbolel ali je bilo to zaradi živcev. V sredo bi moral opraviti zadnji pohod, vendar sem ga zaradi slabega počutja prestavil na petek, le dva dni pred selekcijo. Ker sem trmast, sem v petek opravil zadnji 35-kilometrski pohod s 25-kilogramskim nahrbtnikom. Koleno je zdržalo, super, očitno bom v ponedeljek šel na Škrilj. Zadnji teden sem zaužil gram magnezija na dan, ogromno C-vitamina in si naredil zaloge hrane. V soboto in nedeljo sem oba dneva ves dan poležaval in spal, kolikor se je dalo. V noči z nedelje na ponedeljek seveda nisem spal. Ob 4. uri sem vstal, pojedel pet jajc in se opravil na Škrilj. Prišel sem točno ob določenem času. Če bi bil en semafor na poti rdeč, bi zamudil, kar ne bi bilo dobro. Selekcija je obsegala vse, kar sem pričakoval, mentalne priprave pa so mi doživljanje vsega skupaj močno olajšale.

Prednost je bila tudi ta, da sem prebral knjigo Ris, ki selekcijo podrobno opisuje. Naša selekcija je bila ista, le zaporedje določenih dni je bilo obrnjeno. Prvi dan niti ni bil tako presenetljiv, kot bi pričakoval, res pa je, da sem opravil že selekcijo za Šolo za častnike. Vsak naslednji dan je bil natrpan od začetka do konca in dnevi so hitro minevali.

Bilo je težko, vendar zanimivo. Najtežji mi je bil osemkilometrski tek v sredo, saj sem v teku slab, najzabavnejša pa sta bila kletka na Igu z masko in nahrbtnikom ter sobotni »combat fitness test«. V petek me je začelo boleti koleno in sprijaznil sem se, da bom očitno moral iti na naslednjo selekcijo. To se k sreči ni zgodilo, saj se je v nedeljo moje stanje malo izboljšalo. Stisnil sem zobe in s poškodovanim kolonom uspešno končal selekcijo. V petek po selekciji sem prišepal do avta, vendar se na bolečino nisem oziral. Z nasmeškom sem se usedel v avto, kjer me je čakal hladni monster z napisom 11.–18. 11. 2022. Pred začetkom selekcije sem dejal, da grem z nje le na dva načina: sam na svojih nogah po koncu v petek ali pa kak dan prej, vendar le z rešilcem. Številka 11 predstavlja mojo selekcijsko številko. V soboto in nedeljo sem si spočil, v ponedeljek sem nadaljeval z rednim delom v enoti. Če se ozrem na dogodke, bi spremenil le to, da bi zadnji teden pred selekcijo izključno počival in da bi med svojimi pripravami več tekkel.

Pri pripravah za fazo sem to tudi upošteval – veliko bolj sem se osredotočil na tek, vse drugo pa je ostalo nespremenjeno. Še vedno sem treniral za vzdržljivost, moč, delal na preventivi oziroma stabilizaciji. 17. aprila se je začela faza, ki pa jo doživljam kot veliko zahtevnejšo kot selekcijo. Že zaradi dejstva, da bo trajala pol leta, in ne le dva tedna, je veliko zahtevnejša. Prav tako se je treba med fazo dokazovati vsak dan, tako v fizičnem, vodstvenem (delo dežurnega) kot mentalnem smislu (ohranjanje osredotočenosti ves dan in učenje raznovrstnih tem ter pisanje testov). Prostega časa ni, obroke je treba pojesti kar se da hitro, da je čim več časa za usposabljanje, ki traja do poznih večernih ur. Spoznavam, kaj vse lahko moje telo zmore – sklece, trebušnjake in vojaške poskoke (burpeeje), pri čemer so vedno bolj poudarjeni prav slednji, štejem namreč v tisočih ponovitvah. Med napori in znojenjem se krepimo, tako posamezniki kot ekipa. Če bi bilo lahko, bi to delali vsi, prav zato pa nas je le še deset. Med napori se zmeraj sprašujem, kdo bo opravljaj to delo, če ne mi. Za konec ponavljam misel, ki je moj moto: Motivacija pride in gre, disciplina pa ostane.

MEDNARODNA VOJAŠKA VAJA JOINT STARS 2023

BESEDILO: JANI KRAJNC

Slovenska vojska je prejela vabilo italijanskega načelnika generalštaba na mednarodno vojaško vajo Joint Stars 2023 (JOST23), ki je potekala na ozemlju Republike Italije od 9. do 26. maja 2023. V skladu z ukazom poveljnika sil Slovenske vojske so se vaje udeležili pripadniki 72. in 1. brigade, z namenom vzpostavitve delovnih povezav ter integracije pripadnikov v brigado Garibaldi, ki je v letih 2023 in 2024 nosilna brigada zmogljivosti Natove pobude za pripravljenost (angl. *Nato Readiness Initiative – NRI*). Mednarodna vojaška vaja JOST23 je bila načrtovana kot osrednja vaja oboroženih sil Italije in eden izmed pomembnejših dogodkov usposabljanja brigade Garibaldi leta 2023.

JOST23 je bila združena operativno-taktična vaja, ki jo je vodilo italijansko združeno operativno poveljstvo. Vključevala je načrtovanje in krizno upravljanje ter združeno vajo vseh zvrsti oboroženih sil Italije, vključno z Natovimi odzivnimi silami (angl. *Nato Response Force - NRF*) in elementi Natove pobude za pripravljenost. Slovenska vojska v deklarirane zmogljivosti Natove pobude za pripravljenost zagotavlja pripadnike pehotne čete iz 74. pehotnega polka in večnamenskega voda za JRKBO iz 1. brigade.

Kopenski del vaje je bil izveden na Sardiniji v Italiji, na vadišču Capo Teulada, kjer

je delovalo poveljstvo italijanske brigade Garibaldi, v katerega so bili integrirani pripadniki 72. in 1. brigade. Druge vladne zmogljivosti so delovale še iz krajev Capo San Lorenzo, Decimomannu (kjer je bil nastanjen tudi Excon) in Perdasdefogu. Pomorski del vaje se je izvajal v Tirenskem morju, zračne sile pa so delovale iz matičnih lokacij. Pripadniki Slovenske vojske so delovali v poveljstvu brigade Garibaldi na različnih funkcijah in področjih, kot so dežurni častnik v taktičnem operativnem centru, v G-37 z nalogo oblikovanja vinjet in konceptov operacij za usposabljanje in sinhronizacijsko matriko dogodkov, poznavalec JRKBO ter za delo v G-3 kot častnik za povezavo. Poveljstvo brigade je vzpostavilo osnovno poveljniško mesto s sektorji G-1, G-2, G-3, znotraj katerega so delovali še G-37, G-4, G-6, z načelnikom štaba ter poveljnikom s svojim varovanjem. Na sredini poveljniškega mesta so imeli vzpostavljen taktični operativni center z direktorjem, vodjo izmene, dvema pomočnikoma, dvema vezistoma ter častnikom za povezavo za nasprotnikove sile, ocenjevalcem/kontrolorjem, pripadniki JRKBO, CIMIC, zračne komponente in 8. Bersaglierievega mehaniziranega polka. Vaja je potekala kot sodelovanje celotnega italijanskega varnostnega stebra (vojaških komponent in nevojaških organizacij) ob nastanku kriznega dogodka oziroma ob kriznem upravljanju. V tem okviru so imele

osrednjo vlogo vladne organizacije, ki skrbijo za varnost države v miru (Carabinieri, obalna straža, finančna policija, civilna zaščita, gasilci in Rdeči križ). Vojaška komponenta je v tem okviru sodelovala kot pomoč s svojimi zmogljivostmi pri nekaterih kriznih dogodkih. Naslednji sklop vaje se je začel z aktivacijo 5. člena Severnoatlantske pogodbe in je potekal kot združena taktična vaja vseh vojaških zvrsti (Livex) z bojnim streljanjem. Vojaška komponenta je bila sestavljena iz štirih zvrsti kopenskih, mornariških, zračnih in specialnih sil. Vadbenci so na vadišču Teulada izvajali intenzivno bojno usposabljanje in usposabljanje sinhronizacije sil. Enote so imele različne naloge, na primer: zasesti zbirna območja na svojem območju odgovornosti, nevtralizirati sovražnikove sile z namenom zagotovitve varnega in stabilnega okolja, čistiti območje z zavzetjem objekta. Enote so se usposabljevale tudi v nočnem času z nalogo zbiranja in pridobivanja informacij o sovražnikovih silah na objektu. Pri vseh nalogah so imele podporo mornariških in zračnih sil.

Vadišče Capo Teulada omogoča izvedbo taktične vaje z bojnim streljanjem bataljonskih bojnih skupin (BBSk). Vadišče je zaradi lokacije in usmeritve v smeri odprtega morja izjemno primerno za izvedbo taktične vaje z bojnim streljanjem BBSk z uporabo združenih ognjev. Na prikazni vaji so pokazali sinhronizirano uporabo posrednih in neposrednih ognjev, ki so na razpolago BBSk, vključno z neposredno zračno podporo. Vadišče je široko pet kilometrov, na najširšem delu pa je široko sedem ter dolgo deset kilometrov (obsega okoli 58 km² vadbenih površin). Območje ne omogoča infrastrukture za izvedbo bojevanja v urbanem okolju, prav tako nima avtomatskih tarčnih sistemov. Za boljšo simulacijo realističnega usposabljanja lahko uporabljajo podoben sistem, kot ga uporablja Slovenska vojska, poimenovali pa so ga CAT (it. *Centro Addestramento Tattico*, angl. *Tactical Trening Center*). Na vadišču Capo Teulada je brigada Garibaldi delovala s 683 vojaki. Skupno je na mednarodni vojaški vaji JOST23 sodelovalo okoli 5000 pripadnikov oboroženih sil in nevojaških organizacij. Poleg italijanskih sil so bile na vaji prisotne tudi oborožene sile Norveške z 275 pripadniki, oborožene sile Slovenije s štirimi pripadniki, oborožene sile Madžarske z dvema pripadnikoma ter kot opazovalci še oborožene sile Avstrije, Francije in Katarja.

Na mednarodni vojaški vaji je brigada Garibaldi glede na uradne podatke uporabila te pomembnejše oborožitvene sisteme: glavni bojni tank Ariete, bojno vozilo pehote Dardo, Leopard Rescue, Leopard Pioneer, VTMM ORSO, lahko večnamensko vozilo Lince, minomete 120 mm Thomson ter brezpilotni sistem Raven. Zmogljivost brigade Garibaldi je na visoki ravni. Imajo dobre izkušnje s premeščanjem enot v oddaljenosti do 5000 kilometrov, na mednarodnih misijah in v operacijah sodelujejo od leta 1996, kot pomembna sila so sodelovali na 48 rotacijah v tujini od Bosne, Kosova, Libanona, Iraka, Afganistana, Somalije itn. V letu 2023 se bodo s 4. mehaniziranim regimentom in 8. mehaniziranim regimentom udeležili osmih mednarodnih vojaških vaj v tujini, in sicer Combined Resolve 18 v Nemčiji, Kforja 32, Saber Junction, Combined Resolve 19, Bayonet Ready, Scorpion Legacy 23 v Romuniji ter vaje NASR 23 v Katarju. Enote Slovenske vojske bi ob sodelovanju z njimi pridobile veliko izkušenj, znanja in bi dosegle povezljivost s pomembno Natovo zaveznico.

Glavni cilj udeležbe pripadnikov Slovenske vojske na vaji je bil vzpostaviti povezave z italijanskimi partnerji in se umestiti v strukturo poveljstva brigade. Ocenjujemo, da je bil cilj v celoti dosežen. Vzpostavitev povezav in umestitev pripadnikov 72. brigade v sestavo poveljstva Garibaldi sta bili uspešno izvedeni, vzpostavljene so bile uspešne povezave z nosilno enoto zmogljivosti Natove pobude za pripravljenost z brigado Garibaldi in 8. mehaniziranim polkom Bersaglieri, v katerega je dodeljena pehotna četa 8 x 8 (74. pehotni polk) v skladu z organizacijsko sestavo Natove pobude za pripravljenost. Pripadniki Slovenske vojske smo prisostvovali pri zahtevni združeni taktični vaji enot z bojnim streljanjem v okolju visoko intenzivnega delovanja (bojevanja), ki je ustvarilo pogoje za vizualizacijo načina izvedbe podobnih aktivnosti tako v nacionalnem kot mednarodnem okolju in usmerilo razmišljanje v način izgradnje in integracije deklariranih elementov Slovenske vojske. Podobne aktivnosti v današnjih pogojih na nacionalni ravni ali znotraj zgolj regionalnih povezav najverjetneje ni mogoče videti. Tako brigada kot polk kažeta zanimanje za tesnejše sodelovanje v obliki integracije čete na skupnem usposabljanju in vajah, vendar jima je v preostanku leta 2023 pomembnejša zmogljivost EUBG 24, za katero sta prav tako nosilna enota.

MEDNARODNA VOJAŠKA VAJA ADRIATIC STRIKE 23

BESEDILO: ALEŠ SMODIŠ

Maja in junija smo se pripadniki 74. pehotnega polka udeležili mednarodne vojaške vaje Jadranski udar oziroma, kot jo vsi bolje poznamo, vaje Adriatic Strike (v nadaljevanju AS23). To je bila že njena 11. izvedba, na kateri je sodelovalo več kot 800 udeležencev, med katerimi jih je bilo približno 400 iz 29 zavezniških in partnerskih držav: Albanije, Avstrije, Belgije, Bosne in Hercegovine, Češke, Črne gore, Danske, Estonije, Finske, Francije, Grčije, Hrvaške, Italije, Kanade, Latvije, Litve, Madžarske, Nemčije, Nizozemske, Norveške, Poljske, Romunije, Severne Makedonije, Slovaške, Španije, Švice, Turčije, Velike Britanije in Združenih držav Amerike. Urjenje je skupno podpiralo osem tipov helikopterjev iz šestih držav in devet tipov letal iz desetih držav, poleg tega pa še nekaj več kot štirideset letalnikov (UAV/BPL).

Najpomembnejši udeleženci usposabljanja so bili kontrolorji združenih ognjev. Sodelovalo je 48 ekip kontrolorjev, usposabljali pa so se na različnih lokacijah po Sloveniji, in sicer na osrednjem vadišču Slovenske vojske v Postojni ter na širšem območju Bohinja, Idrije in Bele krajine. Na vadišču so zračna plovila in tanki zagotavljali ognjeno podporo, na drugih lokacijah pa so zračna plovila simulirala letalsko podporo.

Tako smo bili tudi Kleščmani v zgodnjih spomladanskih dneh seznanjeni s sodelovanjem na vaji Jadranski udar, in sicer kot poveljniška odzivna celica bataljonske ravni. V scenariju smo bili načrtovani kot izpostavljeno poveljniško mesto v SKOV 8 × 8 nekje na območju Bele krajine, v okolici Semiča, oziroma po scenariju na območju TRA 4. Poleg tega je 74. pehotni polk za območje TRA 4 zagotavljal še nasprotnikove sile v velikosti štirih oklepnih vozil s posadkami, ki so skupaj z drugimi simulirali manjši konvoj nasprotnika, sestavljen iz štirih oklepnih in dveh terenskih vozil.

S temi informacijami smo sestavili ekipo, ki je bila odzivna celica izpostavljenega poveljniškega mesta in jo je sestavljalo poveljniško vozilo SKOV 8 × 8 s posadko ter elementi poveljnik, obveščevalni častnik iz S-2 in častnik za ognjeno podporo (angl. *Fire Support Officer* – FSO). Poleg elementov iz SKOV 8 × 8 so na vaji v okviru izpostavljenega poveljniškega mesta sodelovali še podčastnik iz S-6, ki je skrbel za delovanje vseh sistemov zvez, ter par opazovalcev zadetkov (angl. *Joint Fire Observer* – JFO).

Na širšem območju TRA 4 so bile vzpostavljene tri odzivne celice, in sicer taktično poveljniško mesto 72. brigade ter

20. pehotnega polka na območju lovske koč nad Semičem ter naše izpostavljeno poveljniško mesto, ki je predstavljalo premično poveljniško mesto. Dobrodošle priprave smo izvedli že med 9. in 10. majem v šoli kontrolorjev združenih ognjev v Cerkljah, kjer so nam inštruktorji predstavili potek dogodkov in dnevni ritem na vaji ter natančneje opredelili naloge na terenu. Hkrati smo spoznali aplikacijo ATAK, ki jo kontrolorji združenih ognjev uporabljajo pri izvedbi svojih nalog in po kateri smo tudi sami po potrebi komunicirali z njimi. Neposredne priprave na terenu smo izvedli 31. maja in 1. junija. Takrat smo se namestili v lovski koči nad Semičem in izvedli izvidovanje lokacij, na katerih so potekale neposredne aktivnosti. Tudi lokacija namestitve in delovanja je bila za nas nekaj novega, boljša od namestitvev na Bilah ali v Vojašnici Postojna. Tudi ta sprememba je bila dobrodošla, čeprav so se sčasoma pokazali nekateri izzivi, ki pa smo jih sproti odpravljali. Konec koncev se je delovanje v civilnem okolju med tednom pokazalo za zelo dobrodošlo, glede na odziv lokalnega prebivalstva, bilo je veliko radovednosti in na koncu samo pozitivni odzivi.

Usposabljanje kontrolorjev na terenu se je tako začelo v ponedeljek 5. junija zjutraj. Dnevni scenarij je bil pripravljen v treh časovnih oknih, in sicer prvo okno od 7. do 12. ure, drugo od 12. do 17. ure in tretje od 18. do 23. ure. Predpriprave vsake izmene so se tako začele dve uri pred prihodom zrakoplovov, ki so podpirali naše delovanje na terenu v vsakem oknu zadnje tri ure. Tako je potekalo usposabljanje različnih ekip kontrolorjev med vsem tednom.

Po scenariju, pripravljenem za naš izpostavljeno poveljniško mesto, smo v vsakem časovnem oknu začeli s predstavitvijo situacije na terenu za vsako izmed novih ekip kontrolorjev, ki so podpirali naše delovanje. Predhodno smo vložili veliko truda, da smo z malo ekipo pripravili kakovostne produkte, ki so podpirali scenarij vaje oziroma ukaz za delovanje nadrejene enote. Ko so kontrolorji na lokaciji brigadnega poveljstva dobili informacije za delovanje na terenu, smo se premaknili na vnaprej določene točke delovanja, to so bile lokacije okoli Semiča. Po kratkem sestanku smo se vkrcali v svaruna, poleg naše ekipe s še enim ali dvema kontrolorjema združenih ognjev. Na prvi točki izkrcanja smo se povezali z izvidniško skupino (litvanske vojske) na terenu, ki so predhodno

že vzpostavili opazovalnico, da bi odkrili sovražnika na terenu. Poleg izvidnikov sta bili na lokaciji še dve ekipi z brezpilotnimi letalniki (slovaška in latvijska ekipa), ki sta za nas izvajali izvidovanje iz zraka. Cilj na tej točki je bil osvojiti sovražnikovo poveljniško mesto, ki smo ga v koordinaciji vseh elementov uničili s svojo artilerijsko podporo. Po krajšem taktičnem premiku na terenu smo odkrili dva tanka T-72 (kar so simulirali pripadniki naših T-84), vzpostavili opazovalnico in ju napadli z neposredno letalsko podporo. Po prihodu zrakoplovov (helikopterja ali letala) smo enega (statičnega) uničili iz opazovalnice. Drugega, ki se je medtem odpeljal in nas v nadaljevanju »presenetil« ter napadel, pa v veliko bolj dinamičnem premiku oziroma izmiku. S tem scenarijem je bilo kontrolorjem omogočeno delovanje z različnimi elementi podpore, prav tako pa se je izpopolnjevala intenzivnost delovanja oziroma stopnjevala hitrost, s katero je moral kontrolor opraviti svoje delo ter uničiti cilj. Prva dva cilja je moral uničiti iz opazovalnice, zadnjega pa med premikom. Ko smo to izvedli, smo se izmaknili na rezervno lokacijo. Na drugi lokaciji smo dobili obveščevalno informacijo, da se je v bližini naše lokacije infiltrirala sovražnikova pehota s helikopterjem. Litvanski Mi-17 je pripeljal in izkrcal pehoto v velikosti oddelka, ki nas je odkril ter napadel. Tako smo padli v stik s sovražnikom, kontrolor združenih ognjev pa je moral nemudoma napasti z neposredno letalsko podporo. Ponovno ga je preganjal čas, saj je moral pravočasno izvesti kontrolo z letalom in napade sovražnika. Ves ta čas smo obdržali ognjeni stik z veliko simuliranega streljanja in uporabe druge umetne inteligence, s ciljem, da bi mu zagotovili čim bolj realistično situacijo iz bojišča. Ko je kontrolor izvedel bližnjo zračno podporo (angl. *Close Air Support* – CAS), pa je takoj moral zagotoviti še Medevac, da je odpeljal ranjenega soborca. Na koncu je na lokacijo priletel helikopter, odpeljal ranjenca in tako končal peturni scenarij delovanja.

V podobnem načinu smo delovali trikrat na dan, ves teden. Vaja je bila zelo dinamična in po vsaki izmeni so bile ekipe kontrolorjev zadovoljne s pripravljenim, predvsem pa z dinamiko in realističnim simuliranjem bojišča. Tudi mi smo pridobili veliko novega znanja in se predvsem naučili, kako pomembno je v svoji sestavi imeti dobrega kontrolorja, ki z neposredno letalsko podporo podpre delovanje.

DUŠEVNO ZDRAVJE NA DELOVNEM MESTU – ALI RES ŽELIMO POSTATI DRUG DRUGEMU ŠKODLJIVI?

BESEDILO: ALJA VIŽINTIN

V zadnjih letih smo priča vse pogostejši nestrpni in agresivni komunikaciji, izbruhom agresije, besa, vse pogostejšemu nezadovoljstvu in vse večjemu poudarjanju osebnih pravic. Smo res pripravljeni postati družba odraslih, egocentričnih otrok? Smo zaradi vse večje individualnosti pripravljeni postati družba jeznih, nezadovoljnih posameznikov? Smo pripravljeni zanemariti vso dobrobit, ki nam jo prinaša delovanje v skupini oziroma družbi? Nakopičena jeza in manj prijetna čustva lahko vodijo v agresivna in nezaželena vedenja na vseh področjih našega delovanja, tudi na delovnem mestu. Zavedati se moramo, da z neustreznim izražanjem čustev in nezadovoljstvom vplivamo na svoje zdravje, zdravje drugih, delovno učinkovitost, klimo in kulturo na delovnem mestu. V zadnjih letih se pogosto pojavlja izraz mobing na delovnem mestu. To obsega večino vedenj, ki jih opredelimo kot nezaželeno vedenje na delovnem mestu. Beseda mobing izhaja iz glagola »to mob«, ki pomeni planiti na, napasti, lotiti se koga. Mobing je po navadi ciljno usmerjen z namenom socialne izolacije posameznika. Po definiciji gre za neetično, verbalno ali neverbalno žaljivo vedenje bodisi skupine ljudi ali posameznika, na vseh hierarhičnih ravneh v vseh smereh. Gre za ponavljajoče, načrtno vedenje, ki se pojavlja vsaj enkrat na teden v obdobju šestih mesecev in žrtev postavlja v podrejeni položaj. Posamezni primeri nezaželenega vedenja lahko pomenijo napad na dostojanstvo in ponižanje, vendar jih ne

moremo šteti kot trpinčenje na delovnem mestu, kljub tem da posameznik občuti ponižanje, ogrožanje ali žaljenje. Mobing negativno vpliva tako na psihično kot na fizično in socialno zdravje posameznika, prav tako pa zamaja občutek varnosti na delovnem mestu – lahko tudi pri posameznikih, ki niso posredno žrtve mobinga, temveč priče (Delovno gradivo iniciativne skupine za preprečevanje mobinga, 2007; v Brečko, 2010). Leymann (1996) je opredelil kar 45 oblik nezaželenega vedenja, ki jih je razvrstil v pet skupin:

1. Napad zoper komuniciranje – kričanje, nenehno kritiziranje, nadlegovanje, verbalne grožnje, izmikanje stikom, prekinjanje govora, zmerjanje, omejevanje komuniciranja, odklonilne geste itn.
2. Ogrožanje osebnih socialnih stikov – ignoriranje, premestitev v samotno okolje, prepoved komunikacije z žrtvijo, splošno ignoriranje itn.
3. Ogrožanje ugleda – obrekovanje, širjenje govoric, norčevanje, diskriminacija glede na telesne značilnosti, spol, narodnost itn.
4. Onemogočanje dela – poskusi spolnega zblíževanja, odvzemanje delovnih nalog, obsceni izrazi, dodeljevanje nalog, ki so pod ravniyo kvalifikacije z namenom diskreditacije, dodeljevanje več nalog kot drugim itn.
5. Ogrožanje zdravja – spolni napadi, namerno povzročanje psihične stiske, fizične zlorabe, lažje »disciplinske« fizične zlorabe, grožnje s fizičnim nasiljem itn.

Med vrste mobinga uvrščamo tudi t. i. lažni mobing, pri katerem gre za žrtvino lažno, neupravičeno poročanje oziroma sklicevanje na mobing (Brečko, 2010). Predvsem se to pojavlja s širjenjem lažnih prijav in govoric, kadar se posamezniki spoprijemajo z nezadovoljstvom. Neupravičeno sklicevanje na mobing ima lahko enako resne psihofizične posledice za po krivici obtoženega kot za žrtev resničnega mobinga. Zato je pomembno vedeti, kaj mobing ni:

- zahtevanje opravljanja določenega dela in delegiranje dela ter onemogočanje posebnih ugodnosti;
- zavrnitev napredovanja v okviru objektivnih okoliščin in nediskriminacije;
- neuresničevanje zahtev delavcev;
- vsako ukrepanje v primeru slabo opravljenega dela ali povzročanja konfliktov;
- neupravičene in napačne odločitve nadrejenega, ki so lahko usmerjene k drugemu posamezniku ipd.

Vzroki za nastanek nezaželenega vedenja oziroma mobinga so različni. Izhajajo lahko tako iz značilnosti organizacijskega okolja kot iz posameznikovih lastnosti, večinoma pa so prepleteni. Okolje, ki je spodbudno za razvoj nezaželenih vedenj, je po navadi tekmovalno in individualistično, ima togo hierarhijo, nezadostno komunikacijo in ne vključuje delavcev v procese odločanja, v njem prevladujejo nejasno načrtovanje karier, kultura povzpetništva, osredotočenost zgolj na individualni ekonomski dobiček itn.

Raziskave so pokazale, da so storilci osebe, ki jih je strah, želijo potrditi lastno vrednost, ohraniti in varovati svoj položaj, poskušajo razrešiti nezavedni konflikt, ne znajo naravnost izražati svojih želja, potreb, mnenj, uživajo v sovraštvu, se počutijo nesposobne, govorijo slabo o svojem podjetju, imajo nerazrešene odnose (Brečko, 2010).

Večini lastnosti (če ne govorimo o osebnosti patologiji) je skupno, da je zamajan občutek storilčeve varnosti, lastne vrednosti, pripadnosti in drugih osnovnih potreb, ki v njem kopičijo močna neprijetna čustva, na primer jeze in sovraštva.

Psihologi smo enotni, da so čustva pomemben del našega psihološkega delovanja in da so vsa čustva za nas dobra, bodisi tista s pozitivno valenco bodisi tista z negativno. Pomembno pa je, da jih izražamo položaju primerno in na konstruktiven način ter predvsem tako, da sogovornika s svojimi čustvi ne prizadenemo. Pri tem naj nas vodi misel, da drugemu nikoli ne storimo ničesar, kar sami ne bi želeli izkusiti na svoji koži. Hkrati pa se zavedajmo dejstva, da moramo »pravico do jeze ločiti od načinov izražanja tega čustva, ki so lahko tudi agresivni in nasilni« (Mirjana Ule).

Viri:
Brečko, D., 2010. Recite mobingu ne: Obvladovanje psihičnega in čustvenega nasilja. Ljubljana: Planet GV.
Leymann, H., 1996. The content and development of mobbing at work, *European Journal of Work and Organizational Psychology*, 5 (2).

MOTORIZIRANA ČETA eVA 02 KONČALA DELOVANJE Z IZVEDBO NAJZAHTEVNEJŠIH OBLIK USPOSABLJANJA

BESEDILO: MATEJ ARBEITER

Pripadniki motorizirane čete eVA 02 so pred izvedbo primopredaje kontingenta maja na vadišču Lešt na Slovaškem izvedli certifikacijo mednarodne bojne skupine ITRI (angl. *In Theatre Readiness Inspection*) in taktično vajo z bojnim streljanjem voda. Po večmesečnem usposabljanju in integraciji v mednarodni bataljon sta bili ti dve aktivnosti možnost za dokaz in oceno bojne usposobljenosti motorizirane čete.

Certifikacija je potekala med 7. in 22. marcem 2023. Začela se je z izvedbo vojaškega procesa odločanja mednarodnega poveljstva in izdajo ukaza za delovanje poveljniku motorizirane čete. Poveljniški kader je izvedel proces vodenja enot, vključno z izvidovanjem in izvedbo preizkusov. V okviru defenzivnega delovanja bataljona je motorizirana četa dobila nalogo prednjega varovanja glavnine enote (*guard*) v prvi fazi ter mobilno obrambo svojega območja v drugi fazi. Pripadniki motorizirane čete so bili razporejeni na osrednjem terenu bataljona in v oteženih razmerah delovanja. Nalogo so uspešno opravili s postavitvijo protioklepni zased, opazovalnic in z izkoriščanjem svojega oborožitvenega sistema. Večmesečno urjenje je postalo opazno predvsem pri nočnem delovanju z vozili in izkrcani pehoti ter pri razumevanju uporabe protioklepni sredstev RGW 90 mm in CG ter protitankovskih min pri doseganju poveljnikove namere. Motorizirana četa je na certifikaciji delovala s skupno desetimi

bojnimi vozili Svarun, dvema tovornima voziloma Unimog in v svoj razpored je imela dodano nemško sanitetno vozilo Boxer. Usklajeno in učinkovito je uporabljala znanje in izkušnje svojih kontrolorjev združenih ognjev ter dosegla zelene učinke z dodeljeno neposredno zračno podporo. Logistični oddelek je deloval z mobilno delavnico v bataljonski logistični postaji v okviru čete za zagotovitev delovanja in skrbel za popravila vozil, oborožitve, izvleke vozil ter oskrbo pripadnikov z logističnimi razredi oskrbe. Celotna motorizirana četa je dokazala usposobljenost, motivacijo in vzdržljivost ter prilagodljivost v težkih razmerah tako podnevi kot ponoči. Za svoje odlično opravljeno delo so si zaslužili potrditev in pohvalo poveljnika mednarodne bojne skupine, ki je dejal, da smo potrdili njegovo zaupanje v profesionalnost pripadnikov motorizirane čete. Izkušnje iz defenzivnega delovanja, maskiranja položajev in uporaba taktičnih rešitev so podlaga za delo čete v prihodnosti. Po uspešno opravljeni certifikaciji je motorizirana četa usmerila svoje delo in priprave v izvedbo taktične vaje z bojnim streljanjem voda. Izvedba je temeljila na konceptu, znanju in izkušnjah s taktičnih bojnih streljanj (LFTT), pridobljenih v intenzivnih usposabljanjih z zaključkom v obliki četnega bojnega streljanja, oktobra lani, na osrednjem vadišču v Postojni. Strelišče na vadišču Lešt je omogočalo velik manevrski prostor delovanja čete ter uporabo vseh ključnih orožij in oborožitvenih sistemov.

Motorizirana voda sta izvedla taktično vajo z bojnim streljanjem voda, ki je vključevala taktični premik z vozili, reakcijo na stik z vozili, izkrcanje in izvedbo manevra. Manever izkrcanih pripadnikov je obsegal uničenje oklepnega vozila z oborožitvijo Carl Gustaf in RGW ter uničenje nasprotnikovega mitralješkega gnezda z uporabo ročne bombe ob podpori skupinske oborožitve svarunov in para puškomitraljezov MAG. Streljanje je bilo izvedeno uspešno, spremljali so ga tudi povabljeni poveljniki drugih držav bataljona. Kontingent, katerega večino so sestavljali pripadniki 74. pehotnega polka, je med vsem obdobjem mednarodnih operacij in misij pridobil veliko znanja o tem, kako delovati v okviru mednarodnega bataljona, pripadniki motorizirane čete pa so dokazali, da po svoji kakovosti in značaju izstopajo tudi v mednarodnem okolju. 1. motorizirana četa in dodani pripadniki 2. motorizirane čete so postavili lestvico dobrega kolektiva in sposobnosti pripadnikov zelo visoko za prihodnje enote, ki bodo napotene na primerljive naloge.

»Jekleni možje so dokazali, da jeklena pogum in moč še živita med pripadniki 74. pehotnega polka!«

»Mnogi so poklicani, a le redki so izbrani.«

PRIPRAVE NA VOJAŠKO EVIDENČNO DOLŽNOST IZVIDNIKA

BESEDILO: DAVID GRAJŽL

Septembra bo v Vojašnici generala Maistra izvedeno usposabljanje za vojaško evidenčno dolžnost izvidnika. Izvidniški vod bo po nekaj letih znova popolnil svoje vrste in se okrepil z mladimi pripadniki. To usposabljanje je eno izmed najtežjih pehotnih usposabljanj. Traja deset tednov, pri čemer kandidati za izvidnika usvojijo znanje in veščine, ki jih izvidnik potrebuje za delovanje v pehotnem bataljonu. Usposabljanje je osredotočeno na pridobivanje fizične kondicije, na osvojitve znanja iz orientacije in na izvidniške taktike (patruljiranje, izdelava opazovalnice in delo na njej, opazovanje in pridobivanje obveščevalnih podatkov ipd.). Namen je omogočiti čim več pripadnikom, da so na začetku usposabljanja najbolje pripravljene in da ga uspešno zaključijo.

Aprila se nam je pridružilo 29 pripadnikov iz vseh čet 74. pehotnega polka, ki bodo v prihodnosti sestavljali izvidniški vod. 17 pripadnikov je pred prihodom na usposabljanje v izvidniški vod šele končalo osnovno vojaško strokovno usposabljanje. Predznanje kandidatov je tako bilo na osnovni ravni, kar je predstavljalo dodatni izziv. Priprave na usposabljanje za izvidnika smo si pripadniki zamislili v več sklopih.

Vsak dan se v izvidniškem vodu začne s skupinsko vojaško kondicijsko vadbo. Fizična pripravljenost je nujna, saj je izvidniško delo lahko veliko napornejše od dela pehotnega vojaka. Vsak teden smo opravili vsaj en kondicijski pohod do dolžine 25 kilometrov in z obremenitvijo do 15 kilogramov.

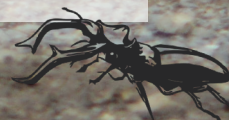
Večina kandidatov je fizično zelo dobro pripravljena in bodo že na začetku usposabljanja v prednosti.

Prvi sklop je sestavljen iz usposabljanje iz topografije in orientacije. Do zdaj smo izvedli večje število samostojnih in skupinskih orientacij v okolici Maribora in Počka. Znanje kandidatov iz topografije in orientacije je iz dneva v dan večje. Največ izzivov sta po pričakovanih pripadnikom povzročala natančnost in branje kart. Inštruktorji so se posvetili vsakemu pripadniku.

Drugi sklop usposabljanja je osredotočen na izvidniško taktiko. Usposabljanje smo izvajali na vadiščih v Apačah in na Počku. Poudarjeni sta bili praktično in terensko usposabljanje

po konceptu »walk through–talk through«. Kandidatom smo predstavili taktiko izvidniškega patroliranja in izvidovanja ter postavljanja opazovalnice.

V začetku julija se nam je pridružilo še 16 novih kandidatov za usposabljanje za izvidnika. Skupaj imamo tako 45 kandidatov, ki se bodo 4. septembra udeležili uvodnega tedna na usposabljanju. Še vedno ni prepozno za prijavo, zato vas vabimo, da se tudi vi udeležite usposabljanja za vojaško evidenčno dolžnost za izvidnika in tako v prihodnosti pomagate ustvariti enoto, ki bo vedno imela malo več motivacije za delo, malo več želje po uspehu in malo več želje, da svoje delo zmeraj odlično opravi.

Fotografija: Luka Mitrović